

Transport

Wegtransport, treintransport en bevrachting

GMP+ B 4

Versie NL: 1 januari 2022

GMP+ Feed Certification scheme

Historie van het document

Revisie nr. / Datum van goedkeuring	Wijziging	Betreft	Uiterste implementatiedatum
0.0 / 09-2011 1.0 / 11-2012	Voorgaande versies zijn te raadplegen bij Historie		01-02-2012 01-03-2013
1.0 / 06-2014	Redactionele wijzigingen: Alle redactionele wijzigingen zijn opgenomen in een factsheet	Gehele document	01-01-2015
	Verduidelijking van de bestaande voorwaarde dat certificatie niet verplicht is voor de bevrachting van weg- of railtransport.	1.3	01-01-2015
	Deze voorwaarde voor runners was al uiteengezet in GMP+ B4.2. Als gevoel daarvan dient dezelfde voorwaarde uiteen te worden gezet in GMP+ B4.	1.3	01-01-2015
	De verwijderde tekst is niet relevant voor GMP+ B4 standaard.	1.4	01-01-2015
	Correctie: verzegelde laadruimten worden, in bepaalde omstandigheden, gezien als verpakt product. Dit was reeds gewijzigd in de GMP+ B4-standaard, met uitzondering van deze definitie.	3	01-01-2015
	Verduidelijking: ongediertebestrijding is ook van toepassing op laadruimten met daarin diervoederproducten.	5.3.2	01-01-2016
	Voorwaarden zijn toegevoegd aan de GMP+ B4-standaard voor afzonderlijke toepassing van HACCP-beginselen.	6	01-01-2016
	Voorwaarde voor gebruik van "agri-only" laadruimten voor railtransport is enigszins aangepast.	7.2.3	01-01-2015
	Voorwaarde dat het transportlog aanwezig dient te zijn in de laadruimte, is aangepast.	7.3.3	01-01-2015
	Voorwaarde m.b.t. de registratie van voorgaande ladingen en reinigingsregimes voor railtransport is aangepast.		
2.0 / 11-2015	In navolging van de redactionele wijzigingen in B1, B2 d.d. 1-6-2015	Gehele Document	01-06-2015
	Beschrijving van de scope bevrachting is geharmoniseerd met de voorwaarde in hoofdstuk 7.2.3 dat de bevrachter geen LCI mag uitvoeren.	1.3	01-04-2016
	Verwijzingen naar GMP+ B4.1, B4.2, B4.4. en B4.5 zijn verwijderd aangezien deze standaarden met ingang van 31-12-2015 zijn afgeschaft.	1.4.1	01-04-2016
	Definitie van agri-only voor kustvaarders en binnenvaartschepen is toegevoegd aan GMP+ B4.	3	01-04-2016
	Er wordt benadrukt dat de voorwaarden voor het gebruik van externe vervoerders ook van toepassing zijn op binnenvaartschepen. Dit betreft een reeds bestaande voorwaarde.	7.1	01-04-2016

Revisie nr. / Datum van goedkeuring	Wijziging	Betreft	Uiterste implementatiedatum
	Correctie HACCP	1.4.1	01-04-2016
3.0 / 09-2016	Toevoeging van "positieve declaratie" voor fysiek transport. Zie nieuwsbrief d.d. 02.08.2016	7.2.1	02-08-2016
4.0 / 05-2018	Correctie : Verwijzing naar GMP+ C1 gewijzigd in GMP+ C10	1.3	01-07-2018
	Tekst correctie	4.1	
	Voorwaarden voor combinatievoertuigen zijn toegevoegd	5.2.2.2	01-07-2019
	Voorwaarden voor positieve declaratie voor tussenhandelaren zijn toegevoegd	7.2.1	01-07-2019
	Verduidelijking toegevoegd m.b.t. de handtekening van de kapitein	Annex A	01-07-2018
5.0 / 2-2021	Combinatievoertuigen met flexibele, herbruikbare laadcompartimenten zijn toegestaan	5.2.2.2	17-12-2019
6.0 / 10-2021	De definitie van Agri-only voor wegvervoer en vervoer per spoor is duidelijker vastgelegd.	3	01-01-2023

Redactionele opmerking:

Alle wijzigingen in deze versie van het document zijn zichtbaar gemaakt. Dit is hoe u:

- Nieuwe tekst
- ~~Oude tekst~~

kunt herkennen.

De wijzigingen moeten door de deelnemer uiterlijk op de uiterste implementatie datum worden geïmplementeerd.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	6
1.1	ALGEMEEN.....	6
1.2	STRUCTUUR VAN HET GMP+ FEED CERTIFICATION SCHEME.....	6
1.3	SCOPE EN TOEPASSING VAN DEZE STANDAARD.....	7
1.4	DE STRUCTUUR VAN DEZE STANDAARD.....	8
1.4.1	<i>Leeswijzer</i>	10
1.5	UITSLUITING VAN EISEN.....	10
2	DOELSTELLING VAN HET FEED SAFETY MANAGEMENT SYSTEM	12
3	BEGRIPPEN EN DEFINITIES	13
4	FEED SAFETY MANAGEMENT SYSTEM	15
4.1	DIRECTIEVERANTWOORDELIJKHEID.....	15
4.2	KWALITEITSVERANTWOORDELIJKE.....	15
4.3	EISEN AAN HET FEED SAFETY MANAGEMENT SYSTEM.....	16
4.4	DOCUMENTATIE EN REGISTRATIE.....	17
4.4.1	<i>Documentatie en kwaliteitshandboek</i>	17
4.4.2	<i>Beheer van documentatie en gegevens</i>	18
5	BASISVOORWAARDENPROGRAMMA	20
5.1	PERSONEEL.....	20
5.1.1	<i>Algemeen</i>	20
5.1.2	<i>Competentie en training</i>	21
5.2	INFRASTRUCTUUR.....	22
5.2.1	<i>Omgeving</i>	22
5.2.2	<i>Bedrijfsruimten en installaties</i>	22
5.3	ONDERHOUD- EN HYGIËNE.....	24
5.3.1	<i>Onderhoud</i>	24
5.3.2	<i>Voorkoming en beheersing van ongedierte</i>	24
5.3.3	<i>Afvalbeheer</i>	25
5.4	IDENTIFICATIE EN TRACEERBAARHEID.....	25
5.4.1	<i>Identificatie en traceerbaarheid</i>	25
5.5	EWS (EARLY WARNING SYSTEM) EN RECALL.....	26
6	HACCP	28
7	BEHEERSING VAN OPERATIONELE ACTIVITEITEN	30
7.1	INKOOP.....	30
7.1.1	<i>Inzetten van extern transport</i>	30
7.2	BEVRACHTING/PLANNING.....	31
7.2.1	<i>Aanvaarden van een opdracht</i>	31
7.2.2	<i>Bevrachtingsregistratie</i>	32
7.2.3	<i>Verstrekken opdracht tot LCI (kustvaart-, binnenvaart-, zee- en treintransport)</i> 32	
7.2.4	<i>Uitvoering van LCI (kustvaart-, binnenvaart-, zee- en treintransport)</i>	34
7.2.5	<i>LCI rapportage (kustvaart-, binnenvaart-, zee- en treintransport)</i>	34
7.3	TRANSPORT.....	35
7.3.1	<i>Transport</i>	35
7.3.2	<i>Schoonmaken</i>	35
7.3.3	<i>Registratie</i>	37

8	VERIFICATIE EN VERBETERING.....	38
8.1	KLACHTEN.....	38
8.2	INTERNE AUDIT.....	38
8.3	BEOORDELING VAN HET MANAGEMENTSYSTEEM EN VERBETERINGEN.....	39
	ANNEX A: VOORBEELD VAN EEN GMP+ LCI-RAPPORTAGE	40

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Het GMP+ Feed Certification scheme is geïnitieerd en ontwikkeld in 1992 door de Nederlandse diervoederindustrie als reactie op verschillende ernstige en minder ernstige incidenten met betrekking tot de besmetting van voedermiddelen. Het werd in eerste instantie opgezet als een nationaal schema, maar is uitgegroeid tot een internationaal schema dat wordt beheerd door GMP+ International in samenwerking met verschillende internationale belanghebbenden.

Hoewel het GMP+ Feed Certification scheme is ontstaan vanuit het perspectief van de veiligheid van diervoeder, is in 2013 de eerste standaard voor verantwoord diervoeder gepubliceerd. Daartoe zijn twee modules ontwikkeld; GMP+ Feed Safety Assurance (gericht op diervoederveiligheid) en GMP+ Feed Responsibility Assurance (gericht op verantwoord diervoeder).

GMP+ Feed Safety Assurance is een complete module met normen voor de waarborging van veilig diervoeder in alle schakels van de diervoederketen. Aantoonbare waarborging van veilig diervoeder geldt als een 'license to sell' in veel landen en markten en deelname aan de GMP+ FSA module kan dit uitstekend faciliteren. Op basis van praktijkbehoeften, zijn verschillende componenten geïntegreerd in de GMP+ FSA-normen, zoals voorwaarden voor een feed safety managementsysteem, voor de toepassing van HACCP-beginselen tot aan traceerbaarheid, monitoring, basisvoorwaardenprogramma's, ketenaanpak en het Early Warning System.

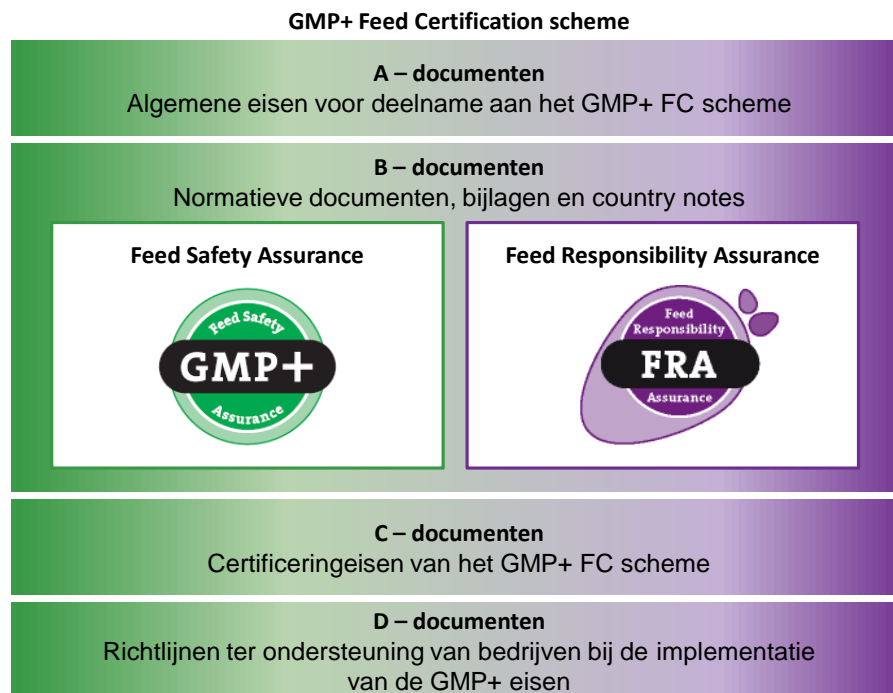
Met de ontwikkeling van de GMP+ Feed Responsibility Assurance module, reageert GMP+ International op de wensen van GMP+-deelnemers. Men verlangt van de diervoedersector dat zij op verantwoordelijkere wijze te werk gaat. Dit omvat bijvoorbeeld het inkopen van soja en vismeel die zijn geproduceerd en worden verhandeld met respect voor mensen, dieren en het milieu. Om aan te kunnen tonen dat de productie en handel op verantwoorde wijze plaatsvindt, kan een bedrijf zich laten certificeren voor de GMP+ Feed Responsibility Assurance. GMP+ International faciliteert de behoeften vanuit de markt via onafhankelijke certificering.

Samen met de partners van GMP+, definieert GMP+ International op transparante wijze voorwaarden in de Feed Certification scheme. Certificatie-instellingen kunnen zelfstandig GMP+-certificatie uitvoeren.

GMP+ International ondersteunt de GMP+ deelnemers met nuttige en praktische informatie door middel van een aantal hulpdocumenten, databases, nieuwsbrieven, vraag- en antwoordlijsten en seminars.

1.2 Structuur van het GMP+ Feed Certification scheme

De documenten in het GMP+ Feed Certification scheme zijn onderverdeeld in een aantal reeksen. De volgende pagina toont een schematische weergave van de inhoud van het GMP+ Feed Certification scheme:

Alle deze documenten zijn beschikbaar via de website van GMP+ International (www.gmpplus.org).

Het onderhavige document wordt aangeduid als de standaard GMP+ B4 *Transport* en maakt onderdeel uit van de GMP+ FSA module.

1.3 Scope en toepassing van deze standaard

Deze standaard bevat de voorwaarden en eisen voor de borging van:

1. Bevrachting van wegtransport, kustvaart, binnenvaart, zeetransport en railtransport

Onder deze scope kunnen alle activiteiten die betrekking hebben op bevrachting worden uitgevoerd. Het gaat hierbij om het hele proces van het aanvaarden van de opdracht, het kiezen en accepteren van een laadcompartiment, de opdracht tot inspectie ¹, de goedkeuring van het laadcompartiment op basis van het positieve LCI-rapport en het bijhouden van de relevante administratie. Ook bedrijven die een deel van de activiteiten uitvoeren, zoals tussenhandelaren of commissionairs (zogenaamde “runners”) die handelen als bemiddelaar tussen vervoerders en bevrachtingspartijen, vallen binnen de scope van deze standaard.

Het gaat hierbij enerzijds om algemene voorwaarden en anderzijds om specifieke voorwaarden die ook dusdanig zijn geformuleerd.

2. Het transport over de weg en via het spoor.

Hieronder wordt niet alleen het fysieke transport verstaan maar ook alle activiteiten die het transport mogelijk maken waaronder planning, inkoop, reiniging en administratie.

¹ De bevrachter mag geen LCI uitvoeren. De LCI moet worden toevertrouwd aan een externe CO

Toelichting

Op dit moment is certificatie niet verplicht voor:

- *de bevrachting van wegtransport*
  - *het transport via het spoor (d.m.v. wagons),*
- maar dit kan op vrijwillige basis plaatsvinden tot een nader te bepalen datum.*

Het transport van binnen- en kustvaart is niet in deze standaard meegenomen. De voorwaarden hiervoor zijn te vinden in de GMP+ B4.3 *Binnenvaart*. Er is gekozen om deze voorwaarden buiten deze standaard te houden omdat het hier om een goedgekeurde hygiëncode gaat, met een geheel eigen opbouw van de standaard.

De eisen in deze standaard zijn van toepassing op organisaties, ongeacht het type of de omvang, die activiteiten uitvoeren die onder de reikwijdte van deze standaard vallen. Het is daarbij niet van belang of een bedrijf deze activiteiten voor eigen rekening of als (onder)aannemer ('dienstverlener') uitvoert.

Indien een bevrachter c.q. transporteur andere activiteiten uitvoert met diervoeders (bijvoorbeeld handel in diervoeders, productie), moet het noodzakelijk zijn een andere GMP+ standaard toe te passen in plaats van of als aanvulling op deze standaard. Zie ook paragraaf 1.4.

Voor de exacte details wordt verwezen naar GMP+ C10 *Acceptatievoorwaarden en Procedure voor Certificatie Instellingen*.

De bevrachter c.q. transporteur blijft te allen tijde zelf verantwoordelijk voor de veiligheid van de diervoeders en activiteiten en voor de door hemzelf uitgevoerde controle op naleving van de eisen. Door naleving van de eisen die in deze standaard worden weergegeven, en door hiervoor gecertificeerd te zijn, kan de bevrachter c.q. transporteur de veiligheid en kwaliteit van zijn diensten of diervoeders aan derden aantonen.

1.4 De structuur van deze standaard

De voorwaarden met betrekking tot een feed safety management system zijn opgenomen in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 zijn voorwaarden te vinden voor een aantal basisvoorwaardenprogramma's. Deze programma's zijn essentieel voor het tot stand brengen van een hygiënisch basisniveau. Hoofdstuk 6 geeft de minimum HACCP-vereisten.

Aanvullende voorwaarden voor de beheersing van een aantal operationele activiteiten zijn opgenomen in hoofdstuk 7. Tot slot zijn de voorwaarden en eisen voor verificatie en verbetering opgenomen in hoofdstuk 8.

Toelichting

Bij enkele voorwaarden in deze standaard is een toelichting opgenomen. Deze toelichting staat in een apart lichtgroen kader, beginnend met het woord 'Toelichting'. De toelichting bevat geen verplichte eisen of voorwaarden, maar is louter bedoeld als een handreiking om de voorwaarde beter te begrijpen. Het kader bevat ook vaak informatie die nuttig is voor auditoren.

Om duidelijk onderscheid te maken tussen de toelichting kaders en de verplichte voorwaarden, wordt in de toelichting kaders bij voorkeur geen gebruik gemaakt van het woord 'moeten'.

Dit is overigens niet overal gelukt. Daar waar toch het woord 'moet' of 'dient' is gebruikt, moet dit gelezen worden als een toelichting op de gestelde voorwaarden. Let op: Witte kaders bevatten in tegenstelling tot de groene kaders wel voorwaarden. Deze voorwaarden dienen beschouwd worden als detaillering van voorwaarden die er boven staan.

De structuur van deze standaard is overeenkomstig die van een aantal andere GMP+ -standaarden. De voorwaarden in een aantal algemene hoofdstukken zijn in deze standaarden inhoudelijk hetzelfde, hoewel zij niet in alle standaarden even uitgebreid zijn beschreven. Dit is afhankelijk van de scope van de standaard. Omdat elke standaard voor een specifieke doelgroep is geschreven, verschillen hier en daar wel de woorden waarmee de voorwaarden in deze algemene hoofdstukken zijn omschreven enigszins. Dit is gedaan om de herkenbaarheid bij de doelgroep zo groot mogelijk te laten zijn.

Toelichting

De algemene hoofdstukken zijn de hoofdstukken 4, 5, 6 en 8.

De structuur van GMP+ B4 'Transport' is bijvoorbeeld identiek aan die van GMP+ B3(2007) 'Handel, collectie en op- & overslag'.

De GMP+ B4 Transport is bedoeld voor bevrachting en transportbedrijven. In deze standaard zijn de woorden 'handel' en op- & overslag' zoveel mogelijk vermeden, maar zijn de woorden als 'bevrachting' en 'transport' veel vaker gebruikt.

Een bedrijf dat bijvoorbeeld zowel een voedermiddel op- en overslaat als transporteert kan beide standaarden gecombineerd toepassen. Door de identieke structuur en doordat een aantal hoofdstukken inhoudelijk identiek zijn, is gecombineerde toepassing vrij eenvoudig te realiseren. Het bedrijf dient wel alert te zijn om bij het toepassen van een tweede standaard volledig na te gaan of er voor de tweede activiteit nog extra maatregelen dienen te worden genomen.

GMP+ Bijlagen (te herkennen aan de aanduiding GMP+ BAxx), waar ook naar wordt verwezen, zijn aparte GMP+ documenten binnen de B-serie die niet aan deze standaard gehecht zijn. Als er naar verwezen wordt, zijn ze in het kader van deze standaard van toepassing. Zie ook hoofdstuk 2.

1.4.1 Leeswijzer

	<i>Bevrachting (transport per schip of trein)</i>	<i>Bevrachting wegtransport</i>	<i>Weg- transport</i>	<i>Trein- transport (nieuw)</i>
H1 Inleiding	X	X	X	X
H2 Normatieve verwijzingen	X	X	X	X
H3 Termen en definities	X	X	X	X
H4 Feed safety management system	X	X	X	X
H5 Basisvoorwaardenprogramma				
5.1 Personeel	X	X	X	X
5.2 Infrastructuur			X	X
5.3 Onderhouds- en hygiënebeheer			X	X
5.4 Identificatie en traceerbaarheid	X	X	X	X
5.5 EWS	X	X	X	X
H6 HACCP	X	X	X	X
H7 Beheersing van operationele activiteiten				
7.1 Inkoop	X	X	X	X
7.2 Bevrachting	X	X	X	X
7.2.1 Aanvaarden van een opdracht	X	X	X	X
7.2.2 Bevrachtingsregistratie	X	X	X	X
7.2.3 Verstrekken opdracht tot LCI	X			X
7.2.4 Opdrachtverwerking ter uitvoering van LCI	X			X
7.2.5 LCI rapportage	X			X
7.3 Transport			X	X
H8 Verificatie en verbetering	X	X	X	X

1.5 **Uitsluiting van eisen**

Het is mogelijk dat bepaalde voorwaarden niet van toepassing zijn voor een bevrachter of vervoerder. Een bevrachter of vervoerder mag deze voorwaarden uitsluiten. Uitsluitingen moeten wel gemotiveerd worden. De uitsluitingen mogen er in ieder geval niet toe leiden dat de bevrachter c.q. transporteur diensten levert die niet voldoet aan de voederveiligheid zoals vastgelegd in de GMP+ Feed Safety Assurance module (GMP+ FSA module).

Er mogen geen eisen worden uitgesloten omdat de bevrachter c.q. transporteur deze niet relevant vindt, bijvoorbeeld omdat afnemers er niet om vragen of omdat het voldoen aan deze eisen geen wettelijke verplichting is of omdat het bedrijf te klein is.

Toelichting

Soms hebben bedrijven moeite om invulling te geven aan bepaalde voorwaarden. Een veelgehoorde opmerking is dat dit vooral geldt voor kleine bedrijven, en dan met name voor sommige 'managementsysteemeisen' zoals directieverklaring, documentenbeheer, interne audit, managementreview, enz.

In deze standaard is er bewust voor gekozen om alle eisen ook voor kleinere bedrijven verplicht te stellen en voor hen bij voorbaat geen eisen uit te zonderen. Dit laatste zou de suggestie kunnen wekken dat de borging van kleinere bedrijven op een lager niveau ligt.

Bovendien gaat de GMP+ FSA module uit van het beheersen van risico's door middel van het toepassen van de HACCP-principes. Het vereiste managementsysteem is daarbij ondersteunend en dient om zeker te stellen dat de risico's bij voortduring adequaat worden beheerst. Het maakt daarbij niet uit of deze risico's zich voordoen bij een kleiner of bij een groter bedrijf: ze moeten altijd beheerst worden op het voor GMP+ gewenste niveau. Een eenvoudige bedrijfsstructuur en een helder, eenvoudig en transparant bedrijfsproces kan betekenen dat de managementsysteemeisen op een andere wijze worden ingevuld. De auditor heeft hier ook een zekere vrijheid om te oordelen, waarbij het uitgangspunt is en blijft: het toegepaste systeem is in staat om de risico's te beheersen.

In een aantal toelichtingsblokken in deze standaard worden wel suggesties gedaan hoe ook een klein bedrijf aan een bepaalde voorwaarde kan voldoen.

2 Doelstelling van het Feed Safety Management System

De invoering van deze standaard heeft tot doel het opzetten van een management systeem, dat de veiligheid en kwaliteit van de diervoederproducten en diervoederdiensten borgt, zoals bepaald in de scope van deze standaard.

Deze standaard is bedoeld in overeenstemming te zijn met de van toepassing zijnde diervoederwetgeving alsmede voederveiligheidsbeginselen en normen omtrent diervoeder die algemeen geaccepteerd zijn in de diervoedersector en waar rekening mee moet worden gehouden bij de productie en levering van veilig diervoeder.

Het feed safety management systeem dient ervoor te zorgen dat aan de van toepassing zijnde wettelijke vereisten en sectorspecifieke voorwaarden wordt voldaan, evenals aan de van toepassing zijnde wettelijke, reglementaire en contractuele regelingen.

N.B.:

- Met betrekking tot de diervoederwetgeving is – bij het opstellen van deze standaard – extra aandacht besteed aan het opnemen van de betreffende voorwaarden uit de van toepassing zijnde diervoederwetgeving. Echter, het blijft de verantwoordelijkheid van de deelnemer om ervoor te zorgen dat volledig aan de desbetreffende diervoederwetgeving wordt voldaan.
- Aanvullend is – met betrekking tot de sectorvoorwaarden – in een aantal GMP+ Bijlagen (genummerd als GMP+ BAxx), een aantal sectorspecifieke normen en voorwaarden voor veilig diervoeder vastgelegd, waarvan naleving wereldwijd noodzakelijk wordt geacht voor de productie en levering van veilig diervoeder. Wanneer er in deze standaard naar zo'n GMP+ Bijlage wordt verwezen, dan wordt van de deelnemer verwacht dat deze er voor zorgt dat het vereiste feed safety management system afdoende voldoet aan deze sectorspecifieke voederveiligheidsnormen.
- Echter, het kan zijn dat zowel deze standaard als de bijlagen, niet alle sector-specifieke voederveiligheidsnormen dekken. Daarom geldt ook hier, dat het de verantwoordelijkheid van de deelnemer blijft om alle van toepassing zijnde sectorspecifieke voederveiligheidsnormen vast te stellen en ervoor te zorgen dat het feed safety management system in staat is deze te beheersen..

Certificering van het feed safety management system tegen de voorwaarden van deze standaard, garandeert niet dat wordt voldaan aan de juridische- of sectorvoorwaarden, maar toont aan dat de deelnemer een effectief feed safety management system heeft, ter realisatie en handhaving van wettelijke naleving, evenals naleving van sectorspecifieke voederveiligheidsvoorwaarden.

De deelnemer moet ook voldoen aan de van toepassing zijnde voorwaarden, zoals opgenomen in de GMP+ A - documenten.

Deze documenten zijn beschikbaar op de website van GMP+ International. (www.gmpplus.org) .

3 Begrippen en definities

Zie voor definities GMP+ A2 *Definities en afkortingen* (www.gmpplus.org). Naast de termen en definities in GMP+ A2 *Definities en afkortingen* zijn in het kader van deze aanvulling de volgende definities van toepassing:

Agri-only (wegtransport en transport per spoor)	Aanduiding van een ~~wagon of~~ laadruimte of wagon (rail-transport) die gedurende een periode van tenminste 6 maanden ononderbroken deelgenomen heeft aan het transport van uitsluitend diervoeder en/of voedingsmiddelen grondstoffen van plantaardige afkomst.
Agri-only: (kustvaarders en binnenvaartschepen)	Een vaartuig dat, na grondige reiniging en inspectie door een expert (gedurende een periode langer dan 6 maanden op regelmatige basis) uitsluitend voedermiddelen, mengvoeder en voormengsel in bulk vervoert, zowel in vloeibare als vaste vorm, met uitzondering van hele ladingen toevoegingsmiddelen of overige producten die alleen in zeer kleine percentages aan diervoeder worden toegevoegd.
Bevrachter	De rechtspersoon die het transport regelt voor derden.
CO	Controleorganisatie geaccrediteerd volgens ISO 17020 met specialisatie in diervoeders/granen of vloeibare agri-bulk en/of internationaal opererend volgens een erkend certificatiesysteem zoals ISO9001 of equivalent, waarin Laadruimte Compartment Inspectie (LCI) aantoonbaar onderdeel uitmaakt van de accreditatie.
IDTF	Internationale Database Transport for Feed; voorwaarden voor minimale reinigingsvoorschriften voor wegtransport en binnenvaart.
Ladingsinspecteur	Is een functie waarvan de details opgenomen zijn in het kwaliteitssysteem van de deelnemer. Deze rol wordt vervuld door een werknemer die op basis van training en ervaring de kennis en vaardigheden in huis heeft voor het inspecteren van een laadcompartiment met betrekking tot de geschiktheid hiervan voor het laden van voedingrediënten. Indien een deelnemer niet beschikt over een eigen ladinginspecteur, mag deze ook ingehuurd worden bij een onafhankelijke certificatie instelling of inspectie instelling. Uiteraard dient de ladingsinspecteur aan de gestelde criteria te voldoen.
LCI	Laad Compartimenten Inspectie
Transporteur	Diegene die het transport (fysiek) uitvoert.

Laadcompartiment	Laadcompartiment is een ruimte die geladen wordt met (diervoeder) producten. Een laadcompartiment kan uit één of meerdere compartimenten bestaan.
Tractionair	Een trekker met chauffeur
Verpakt product	<ul style="list-style-type: none"> - Zakgoed - Product in een afgesloten direct verzegelde laadruimte die geen eigendom is van de vervoerder. De vervoerder is ook niet verantwoordelijk voor de reiniging en het laden van deze laadruimte. - Eenmalige bigbags, die afgesloten kunnen worden.

4 Feed safety management system

4.1 Directieverantwoordelijkheid

De directie moet zich bewust zijn van haar verantwoordelijkheid voor de voederveiligheid. Diervoeder is onderdeel van de voedselketen.

De directie moet:

- a. De organisatie bewust maken van het belang van voederveiligheid en naleving van zowel de eisen genoemd in deze GMP+ standaard als de verplichtingen van de diervoederwetgeving en de eisen van de afnemer.
- b. Het beleid ten aanzien van voederveiligheid schriftelijk vastleggen in een beleidsverklaring.
- c. Jaarlijks doelstellingen (her)formuleren ten aanzien van voederveiligheid.
- d. Haar verantwoordelijkheid en betrokkenheid aantonen bij het ontwikkelen en invoeren van het feed safety management system om veilig diervoeder te vervoeren.
- e. Een HACCP-team samenstellen.
- f. Borgen dat middelen en mankracht beschikbaar zijn. De bevrachter c.q. transporteur moet zelf bepalen welke middelen nodig zijn voor het organiseren en vervoeren van veilig diervoeder en moet er zorg voor dragen dat deze middelen ook beschikbaar zijn. Op zijn minst moet voldaan worden aan de eisen uit deze standaard.
- g. Ten minste één keer per 12 maanden beoordelen of het feed safety management system nog steeds geschikt en effectief is. Zie paragraaf 8.3 voor details van een dergelijke beoordeling.

Toelichting:

Een goede doelstelling is:

- a. meetbaar gemaakt;
- b. gericht op resultaat,
- c. acceptabel
- d. realistisch,
- e. tijdsgebonden.

Voederveiligheid voor transport is vastgelegd in de minimale reinigingsregimes zoals omschreven in de IDTF database (zie www.gmpplus.org).

Met 'middelen' wordt onder meer bedoeld de infrastructuur (transportmiddelen, gebouwen, werkomgevingen en faciliteiten), personeel en andere middelen die nodig zijn voor een geschikt feed safety management system. Zie hoofdstuk 5 voor dit onderwerp.

4.2 Kwaliteitsverantwoordelijke

De directie stelt een persoon aan die, ongeacht overige verantwoordelijkheden, de verantwoordelijkheid en bevoegdheid moet hebben om:

- a. het feed safety management system op te zetten, in te voeren en te onderhouden in overeenstemming met deze standaard, en
- b. te rapporteren aan de directie over de resultaten van het voederveiligheidssysteem en eventuele noodzaak voor verbetering; en

- c. er voor te zorgen dat het bewustzijn over voederveiligheid binnen de gehele organisatie wordt bevorderd.

4.3 Eisen aan het feed safety management system

De bevrachter c.q. transporteur moet een feed safety management system opstellen, documenteren, implementeren en in stand houden in overeenstemming met de voorwaarden van deze standaard. Het feed safety management system moet aangepast worden aan veranderende wetgeving en aan andere, voederveiligheid gerelateerde ontwikkelingen.

Het feed safety management system moet borgen dat alle activiteiten die een invloed kunnen hebben op de veiligheid van de diervoeders die getransporteerd worden, consequent gedefinieerd, geïmplementeerd en nageleefd worden in de organisatie.

De bevrachter c.q. transporteur moet de scope van het feed safety management system bepalen en documenteren door het identificeren van de te transporteren producten, laadcompartimenten en locaties die binnen de reikwijdte van het systeem vallen. De reikwijdte moet in elk geval alle bevrachting en transport met diervoeders omvatten, alsook alle activiteiten die betrekking hebben op de diervoeders waarvoor de bevrachter c.q. transporteur verantwoordelijk is.

De bevrachter c.q. transporteur moet bepalen:

- a. Het onderdeel van de keten waarvoor de bevrachter c.q. transporteur verantwoordelijk is. Dit begint waar de verantwoordelijkheid van de voorgaande schakel (de opdrachtgever) eindigt, en eindigt waar de verantwoordelijkheid van de vervolgschakel in de voederketen begint.
- b. De activiteiten die betrekking hebben op de bevrachting en het transport van diervoeders. Daaronder vallen ook activiteiten die uitbesteed worden aan derden.
- c. De relevante transportmiddelen.
- d. De relevante locaties. Daaronder vallen ook de locaties waar relevante administratieve werkzaamheden worden uitgevoerd.

Indien een bevrachter c.q. transporteur besluit een activiteit uit te besteden die invloed heeft op de voederveiligheid, moet de bevrachter c.q. transporteur borgen dat deze activiteit ook wordt uitgevoerd in overeenstemming met de voorwaarden van deze GMP+ standaard. In een aantal gevallen is certificatie vereist. Zie ook GMP+ BA10 *Minimumvoorwaarden inkoop*.

De bevrachter c.q. transporteur moet ook alle andere relevante activiteiten en/of producten omschrijven die geen betrekking hebben op diervoeder. De bevrachter c.q. transporteur moet ervoor zorgen dat deze activiteiten geen negatieve invloed kunnen uitoefenen op de veiligheid van de diervoeders.

Toelichting

De scope van het feed safety management system bevat onder andere de volgende elementen:

- a De selectie van leveranciers;*
- b Alle transport activiteiten waarvoor de bevrachter c.q. transporteur verantwoordelijk is;*

De structuur van het voederveiligheidssysteem heeft specifiek op de organisatie van de bevrachter/transporteur betrekking en bevat in elk geval een verklaring over het kwaliteitsbeleid en de kwaliteitsdoelstellingen (zie paragraaf 4.4), de voorwaarden en de procedures waarmee de veiligheid van de diervoeders wordt onderhouden.

De beschrijving van alle activiteiten kan ertoe leiden dat de bevrachter c.q. transporteur ook een tweede of zelfs een derde standaard in aanvulling op deze standaard dient toe te passen. Ook kan de bevrachter c.q. transporteur ervoor kiezen de GMP+ B1 Productie, handel en diensten toe te passen in plaats van een aantal deelstandaarden. In geval van twijfel is het advies overleg te plegen met de certificatie instelling; ook geeft de website van GMP+ International meer informatie (www.gmpplus.org).

Niet voor alle in te kopen producten of diensten geldt dat deze GMP+ gecertificeerd dienen te zijn. Zie hiervoor de inkoopvoorwaarden in GMP+ BA10 Minimumvoorwaarden inkoop.

Activiteiten en/of producten die geen betrekking hebben op diervoeder zijn bijvoorbeeld transport van niet diervoeders.

4.4 Documentatie en registratie

4.4.1 Documentatie en kwaliteitshandboek

De bevrachter c.q. transporteur houdt een register bij met de vereiste documentatie op het gebied van de bevrachting en het transport, de vereiste registraties en de controles.

De bevrachter c.q. transporteur dient de vereiste registraties te bewaren. Alle vereiste registraties moeten bewaard worden om de historie van iedere getransporteerde partij diervoeders te kunnen traceren en in geval van klachten de verantwoordelijkheden te kunnen vaststellen.

De documentatie van het feed safety management system moet in elk geval de volgende elementen bevatten, of daarnaar verwijzen:

- a. Het kwaliteitsbeleid, waaronder ook doelstellingen voor voederveiligheid;
- b. Omschrijving van de reikwijdte van het feed safety management system als vereist in hoofdstuk 4.3;
- c. HACCP-documentatie (indien van toepassing)
- d. Alle relevante registraties of erkenningen, in overeenstemming met landelijke en internationale wetgeving;
- e. Alle procedures, instructies, registratieformulieren en dergelijke die voor deze standaard vereist zijn, en/of nodig zijn voor het uitvoeren van het feed safety management system.

- f. Alle gegevens over het proces, de handelingen, audits en inspecties en alle andere rapporten die vereist zijn voor deze standaard. Dit register moet worden opgezet en in stand gehouden ter bewijsvoering van naleving van de eisen en de doeltreffende werking van het voederveiligheidssysteem.

Deze documenten, instructies, formulieren etc. moeten voorzien zijn van een duidelijke en inzichtelijke structuur.

Toelichting

Onder relevante registraties of erkenningen kunnen bijvoorbeeld de wettelijke vergunningen vallen voor transport.

Procedures etc. kunnen binnen het bedrijf van de bevrachter c.q. transporteur al onderdeel vormen van een gestructureerd feed safety management system, dat bijv. gebaseerd is op de ISO-9001-standaard of op een HACCP-standaard. Daarnaast kunnen deze procedures onderdeel zijn van een landelijke regeling, een sector- of bedrijfsregeling waarbij voor vergelijkbare beheersing wordt gezorgd. Deze procedures kunnen uiteraard ook gebruikt worden voor zover ze vereist worden in deze GMP+-standaard.

De opzet en de structuur van de noodzakelijke en in deze standaard gevraagde kwaliteitsdocumentatie, zoals bijv. (gedocumenteerde) procedures, instructies, formulieren, documenteren van gegevens, etc. mag in overeenstemming worden gebracht met de aard van de te borgen activiteiten, de omvang van het bedrijf en het opleidings- en kennisniveau van de medewerkers.

4.4.2 Beheer van documentatie en gegevens

De documenten en gegevens moeten beheerst worden. Zij moeten op de juiste wijze opgeborgen en bewaard worden.

Dit betekent dat de documentatie:

- a. actueel gehouden moet worden;
- b. goedgekeurd en minstens elke 12 maanden beoordeeld moet worden door een hiertoe bevoegde persoon. Bij deze beoordeling moet in ieder geval aandacht worden geschonken aan eventueel gewijzigde wetgeving en/of wijzigingen in de GMP+ FSA module;
- c. altijd beschikbaar en begrijpelijk moet zijn voor de personeelsleden die de eisen van de procedure moeten uitvoeren;
- d. aangepast moet worden indien er veranderingen hebben plaatsgevonden die een direct effect hebben op de werkzaamheden van de bevrachter c.q. transporteur.

De bevrachter c.q. transporteur moet er zorg voor dragen dat alle documentatie, registratie en andere gegevens:

- a. minstens voor een periode van 3 jaar worden bewaard, tenzij een langere bewaarperiode wordt voorgeschreven door de wet;
- b. zodanig bewaard worden dat eventuele verslechtering in de conditie van of schade aan de documentatie en gegevens voorkomen wordt;
- c. op zodanige wijze worden opgeborgen dat deze compleet en gemakkelijk terug te vinden zijn;
- d. goed leesbaar zijn.

Toelichting

Begrijpelijk voor personeelsleden; dit betekent dat de bevrachter c.q. transporteur verantwoordelijk is voor de juiste informatie aan de chauffeur, ook als deze de taal van het land waarin hij werkt niet machtig is.

Documentatie mag ook in digitale vorm beschikbaar gesteld worden, en beheerd en bewaard worden.

Het doel is dat de bevrachter c.q. transporteur aantoont dat er procedures ingevoerd zijn die een voortdurende overeenstemming met (gewijzigde) wettelijke bepalingen waarborgen, alsook met andere informatie die relevant is voor de diervoeders die de worden getransporteerd.

Informatie met betrekking tot veiligheidsonderwerpen die van invloed is op de bedrijfsuitvoering dient effectief te worden overgedragen aan het personeel dat verantwoordelijk is voor de relevante werkgebieden. Veranderingen in de praktijken of procedures die nodig zijn door nieuwe informatie dienen effectief geïmplementeerd te worden.

Bij documenten die onderdeel uitmaken van een handboek, kan de bevrachter c.q. transporteur er voor kiezen om bijvoorbeeld enkel de inhoudsopgave met actuele versienummers van de individuele documenten te ondertekenen.

De jaarlijkse beoordeling van de documentatie kan een onderdeel vormen van de interne audit. Zie paragraaf 8.2.

5 Basisvoorwaardenprogramma

Om met succes de HACCP-principes te kunnen toepassen moet de bevrachter c.q. transporteur voor verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering een algemeen basisvoorwaardenprogramma vaststellen en toepassen conform dit hoofdstuk. De bevrachter c.q. transporteur moet aanvullende basisvoorwaarden uitwerken en implementeren. De bevrachter c.q. transporteur mag basisvoorwaarden uitsluiten, mits gemotiveerd.

Toelichting:

HACCP: Er is een handleiding (GMP+ D2.1 Richtlijn HACCP GMP+) beschikbaar om bedrijven te helpen bij het identificeren, evalueren en beheersen van gevaren die betrekking hebben op voedsel- en voederveiligheid. Deze handleiding is beschikbaar op de website van GMP+ International (www.gmpplus.org).

Een basisvoorwaardenprogramma schept de noodzakelijke omgevings- en hygiënecondities waarmee het transporteren van diervoeders op een juiste manier beheerst kan worden. Zie Codex Alimentarius.

Het basisvoorwaardenprogramma vormt een onderdeel van het HACCP-plan en wordt vervolgens opgenomen in de interne auditplanning die vastgesteld is als onderdeel van het HACCP-plan.

5.1 Personeel

5.1.1 Algemeen

Alle medewerkers moeten zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid voor voederveiligheid.

Aanwezig moet zijn:

- a. een organigram en/of;
- b. taakomschrijvingen van individuele medewerkers (of een taakomschrijving voor een groep medewerkers in dezelfde functie), en een bewijs van de kwalificaties van medewerkers (ook als dit tijdelijke medewerkers betreft).

Dit is alleen nodig voor relevante functies i.k.v. diervoederveiligheid.

Alle relevante personeelsleden moeten aantoonbaar op de hoogte worden gebracht van hun taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot het in stand houden van de veiligheid van diervoeders. Deze informatie moet worden aangepast indien hierin aanmerkelijke veranderingen optreden.

Medewerkers dienen beschermende kleding te dragen wanneer in een gevarenanalyse als een risico is vastgesteld dat besmetting van diervoeders door personeel kan plaatsvinden. Alle kleding en apparatuur moeten in hygiënische staat gehouden worden.

Er moeten duidelijke regels ingesteld worden met betrekking tot eten, drinken en roken als dit een negatief effect kan hebben op de kwaliteit van de diervoeders. Dit moet duidelijk worden aangegeven voor zowel medewerkers als bezoekers (inclusief personeel van derden). Indien noodzakelijk moeten afgescheiden faciliteiten beschikbaar zijn.

Verder moet de transporteur er aantoonbaar voor zorgen dat (technisch) personeel van derden tijdens werkzaamheden op de vestiging zodanig geïnstrueerd wordt dat deze werkzaamheden geen negatief effect hebben op de veiligheid van diervoeders. De vervoerder moet ervoor zorgen dat de betreffende ruimte afdoende is opgeruimd en schoongemaakt voordat de werkzaamheden daar hervat worden.

Toelichting:

De taakomschrijvingen moeten inzicht geven in de bedrijfsorganisatie, het is niet nodig om een organigram op te nemen in het handboek.

Met taakomschrijvingen worden met name de beschrijving van de taken die van invloed kunnen zijn op de voederveiligheid bedoeld. Het op de hoogte brengen van de taken, enz. kan bijvoorbeeld ook door het verstrekken van de instructie over te verrichten werkzaamheden.

Voorbeelden van kwalificaties kunnen bijvoorbeeld zijn: gevolgde scholing of opleiding, diploma's, lijst van professionele ervaring.

Het aantoonbaar instrueren van personeel van derden kan ook belangrijk zijn voor verzekeringskwesties in het geval van schade.

5.1.2 Competentie en training

Personeelsleden die werkzaamheden uitvoeren die van invloed op de voederveiligheid kunnen zijn, moeten competent zijn voor uitvoering van die werkzaamheden. Hun competentieniveau is afhankelijk van relevante opleidingen, trainingen, vaardigheden en ervaring. De bevrachter c.q. transporteur moet beschikken over personeel met de vaardigheden en kwalificaties die nodig zijn.

De bevrachter c.q. transporteur moet:

- a. de benodigde vaardigheden vaststellen, waarover personeelsleden moeten beschikken voor het uitvoeren van werkzaamheden die een rol kunnen spelen in voederveiligheid;
- b. training aanbieden of andere maatregelen nemen om aan deze behoeften te voldoen;
- c. dossiers bijhouden van trainingen, opleidingen, vaardigheden en ervaring van/voor het personeel.

Het personeel moet hierbij kennis hebben/verkrijgen over:

- a. de werking van de International Database Transport for Feed (IDTF)
- b. de verschillende reinigingsregimes;
- c. elementaire eigenschappen van producten.

Het bovenstaande is tevens van toepassing op tijdelijk personeel.

5.2 Infrastructuur

5.2.1 Omgeving

Het transport van diervoeders moet uitgevoerd worden in een omgeving waar contaminatie met potentieel gevaarlijke stoffen niet kan leiden tot onveilige diervoeder. Als een omgeving een risico met zich meebrengt voor de voederveiligheid, moet de bevrachter c.q. transporteur door middel van een gevarenanalyse aantonen dat de risico's beheerst worden.

Toelichting:

Bij risico's in de omgeving moet ook gedacht worden aan laadcompartimenten die enkele dagen geladen staan. Een zomerse hitte of een winterse kou of vochtigheid kunnen van grote invloed zijn op het product dat staat te 'wachten'. Maar ook kan worden gekeken naar de wijze waarop mensen bij het product kunnen.

5.2.2 Bedrijfsruimten en installaties

5.2.2.1 *Algemeen*

Laadcompartimenten en de onmiddellijke omgeving daarvan moeten schoon zijn.

De bevrachter c.q. transporteur draagt er zorg voor dat de laadcompartimenten:

- a. zijn gemaakt van geschikte materialen die, ter voorkoming van verontreiniging van de diervoeders, doeltreffend kunnen worden gereinigd en onderhouden. Dit geldt in het bijzonder voor materialen (zoals losslangen etc.) en oppervlakten die direct in contact met diervoeders komen;
- b. in een goede staat zijn;
- c. geschikt zijn voor het beoogde gebruik en functioneren in overeenstemming met het beoogde gebruik;
- d. goede hygiënische praktijken mogelijk maakt;
- e. aan de buitenzijde, inclusief chassis, moet vrij zijn van zichtbare delen van voorgaande ladingen. Waar dit niet mogelijk is moet tijdens het laden en lossen geen contaminatie kunnen plaatsvinden.
- f. afgedekt zijn, tenzij de transporteur door middel van een gevarenanalyse aantoonst dat het niet afdekken van de laadcompartiment geen risico's voor besmetting van het product met zich meebrengt;
- g. tijdens de rusttijden en nachten moet zo veel als mogelijk worden voorkomen dat er onbevoegden toegang hebben tot de lading.

5.2.2.2 *Aanvullende voorwaarden voor combinatievoertuigen*

Wanneer combinatievoertuigen worden gebruikt die speciaal ontworpen zijn voor het transport van diervoeder en verboden vracht, zijn aanvullende voorwaarden van toepassing.

- a. Er is een volledige fysieke scheiding tussen laadruimten, bedoeld voor het transport van diervoeder enerzijds en laadruimten, bedoeld voor verboden lading anderzijds.
- b. Er is een volledige fysieke scheiding tussen diervoeder en verboden lading tijdens het laden en lossen.

Dit omvat het vermijden van kruisbesmetting rond het laad- en lospunt, het gebruik van gescheiden apparatuur voor het laden en lossen van diervoeder en verboden lading (leidingen, slangen, koppelingen, fittingen, connectoren enz.), het voorkomen van overlopen tijdens het vullen van de tank.

- c. De duidelijke identificatie van laadruimten moet worden gegarandeerd. Er moet worden bepaald welke laadruimten worden gebruikt voor diervoeder en welke voor verboden lading.
- d. De laadruimten die worden gebruikt voor het vervoer van verboden lading mogen niet worden gebruikt voor vervoer van diervoeder tenzij alle delen die in contact kunnen komen met de lading (laadruimten, leidingen, spoelen, pompen, etc), worden vervangen door nieuwe materialen.
- e. Diervoeder en verboden lading mogen niet tegelijkertijd worden vervoerd.
- f. Er moet een apparaat aanwezig zijn voor het verwijderen van externe vervuiling op het voertuig (bijv. geïntegreerde watertank met sproeiapparaat).
- g. Alle laadruimten moeten toegankelijk zijn voor visuele beoordeling
- h. Gecombineerd transport wordt uitgevoerd met voertuigen met permanent geïnstalleerde vaste laadruimten. Gebruik van herbruikbare flexibele tanks / voeringen is alleen toegestaan onder de volgende voorwaarden:
  1. Het flexibele tank-ondersteuningssysteem (de pomp, evenals de leidingen en kleppen) is zodanig gescheiden van de ruimte die bedoeld is voor transport van diervoeder, dat lekkage uit het ondersteuningssysteem de ruimte die bedoeld is voor transport van voeder niet kan beïnvloeden.
  2. Voordat de flexibele tank wordt gebruikt, moet de deelnemer ervoor zorgen dat de trailer vrij is van residuen die schade aan de flexibele tank kunnen veroorzaken.
  3. Indien niet gebruikt, moet de flexibele tank worden opgeslagen achter een beschermende scheidingswand.
  4. Er moet een duidelijk identificatielabel zijn op elke flexibele tank en elke ondersteunende systeemeenheid.
  5. De gebruiksduur van de flexibele tank is maximaal 5 jaar na het eerste gebruik, waarna de zak aantoonbaar moet worden vervangen. Vervanging is eerder nodig als de flexibele tank aan slijtage onderhevig is.
  6. Het flexibele systeem moet worden getest en goedgekeurd door een onafhankelijke inspectie instantie voor het vastzetten van de lading (de stabiliteit / niet scheuren tijdens het rijden). Een deel van de certificering moet een regelmatige controle zijn, niet later dan jaarlijks, door de fabrikant of door hem geautoriseerde personen in overeenstemming met EN 12642 / EN 12195 of gelijkwaardig. Defecten in de opbouw en aan het flexibele tanksysteem moeten onmiddellijk worden verholpen. Het opheffen van de defecten is alleen toegestaan door de fabrikant of door hem geautoriseerde bedrijven.
  7. De flexibele tank moet ten minste voldoen aan de volgende minimale technische vereisten:
    - Stof: PET
    - Gewicht: 1150g/m²
    - Treksterkte: warp 5600 N / weft 5400 N/5cm
    - Scheursterkte: warp 1000 N/ weft 900N
    - Temperatuur bestendigheid: -30°C tot +70°C
    - Weerstand tegen schade door buigen: geen scheuren na 100,000 buigingen

Toelichting:

Materialen die in direct contact komen met het diervoeder: hier kan ook gedacht worden aan de schoonmaakmiddelen zoals een bezem. Een bezem gebruikt voor het schoonvegen van een laadcompartiment mag geen vuil bevatten.

5.3 Onderhoud- en hygiëne**5.3.1 Onderhoud**

Een onderhoudsplan moet worden opgesteld en toegepast voor alle relevante ruimtes en installaties/apparatuur. Dit ter borging van een veilige en hygiënische uitvoering van werkzaamheden.

De documenten waarin de onderhoudsactiviteiten worden bijgehouden moeten aantonen dat de eisen en voorwaarden nageleefd worden.

De transporteur moet het uitgevoerde onderhoud registreren voor alle installaties die kritisch zijn in het kader van het transport van diervoeders.

Toelichting

Bij het opstellen van het onderhoudsprogramma kan gedacht worden aan de volgende elementen:

- a. Transportmiddelen;*
- b. Reinigingsinstallaties;*
- c. Installaties en (interne) transportsystemen;*
- d. Betrokken personeelsleden (eigen personeel of ingehuurd personeel);*
- e. Frequenties.*

Onderhoudsactiviteiten mogen geen enkel risico voor de voederveiligheid vormen.

5.3.2 Voorkoming en beheersing van ongedierte

De bevrachter c.q. transporteur moet alles doen wat redelijkerwijze mogelijk is om vogels, ongedierte en huisdieren te weren uit de bedrijfsruimtes en hun aanwezigheid te voorkomen. De bevrachter c.q. transporteur moet maatregelen nemen om te voorkomen dat ongedierte zich op bedrijfsterreinen, in gebouwen of in laadruimten beladen met een diervoederproduct bevindt. De bevrachter c.q. vervoerder moet een programma opstellen, documenteren en uitvoeren voor het beheersen en bestrijden van het ongedierte.

Medewerkers moeten - indien van toepassing- voldoen aan de wettelijke bepalingen als zij bestrijdingsbehandelingen uitvoeren.

Activiteiten in het kader van ongediertebestrijding moeten gepland, uitgevoerd en geregistreerd worden. De documenten waarin de bestrijdingsactiviteiten worden bijgehouden moeten aantonen dat de eisen en voorwaarden nageleefd worden.

Toelichting

Denk aan:

- a. Gebouwen worden in goede staat gehouden door middel van reparaties en onderhoud ter voorkoming van binnendringing van ongedierte.*
- b. Potentiële broedplekken dienen voorkomen te worden.*

- c. *Alle lokdoosjes zijn op hun plaats bevestigd, tenzij dit om een specifieke reden niet mogelijk is.*
- d. *Open lokdoosjes en losse lokproducten worden niet opgesteld in ruimtes waar hun gebruik of aanwezigheid een gevaar kan vormen voor grondstoffen of diervoeders.*

Procedures voor ongediertebestrijding worden vastgelegd en borgen dat materialen die bedoeld zijn voor het doden of afweren van ongedierte geen diervoeders kunnen besmetten. Registers voor ongediertebestrijding houden het volgende in:

- e. *Gedetailleerde gegevens van alle gebruikte middelen die in gebruik zijn, samen met de desbetreffende veiligheidsgegevens van het product;*
- f. *Kwalificaties (indien wettelijk vereist) van het personeel dat betrokken is in activiteiten betreffende ongediertebestrijding. In sommige landen vereist de wetgever dat de betrokken medewerkers gediplomeerd zijn, als zijn bestrijdingsbehandelingen uitvoeren;*
- g. *Plattegronden waarop de locatie van lokdoosjes en het type lokproducten aangegeven wordt;*
- h. *Gedetailleerde gegevens over correctieve maatregelen die geïmplementeerd zijn.*
- i. *Het uitvoeren van het ongediertebestrijdingsprogramma moet de bevrachter c.q. transporteur zodanig registreren, dat voor een ieder duidelijk is dat het programma correct wordt uitgevoerd.;*

5.3.3 Afvalbeheer

Alle stoffen die beschouwd worden als afval, moeten als zodanig visueel gemarkeerd zijn en op zodanige wijze afgeschermd zijn dat elke kans op fouten of oneigenlijk gebruik geëlimineerd wordt.

Het afval moet verzameld worden en opgeslagen worden in afzonderlijke bakken of emmers. Deze moeten gemakkelijk als zodanig herkenbaar zijn en moeten afgesloten zijn in verband met voorkoming van ongedierte.

5.4 **Identificatie en traceerbaarheid**

5.4.1 Identificatie en traceerbaarheid

Diervoeders moeten in alle stadia traceerbaar zijn, zodat zij in voorkomende gevallen op gerichte en nauwkeurige wijze onmiddellijk uit de handel kunnen worden genomen en/of de klanten kunnen worden geïnformeerd.

De bevrachter c.q. transporteur moet passende maatregelen nemen om te borgen dat de producten effectief kunnen worden getraceerd gedurende elk van de fases die hierboven aangegeven zijn en waarvoor de bevrachter c.q. transporteur verantwoordelijk is.

De bevrachter c.q. transporteur moet de benodigde informatie binnen 4 uur beschikbaar hebben, tenzij de bevoegde autoriteiten hiervoor een kortere periode hebben vastgesteld.

De bevrachter c.q. transporteur moet ten minste de volgende gegevens vastleggen voor alle producten en diensten:

- a. Naam- en adresgegevens van de leveranciers en klanten;
- b. Afleveringsdatum;
- c. Soort product of dienst;
- d. Aantal producten;
- e. Batchnummer indien van toepassing;
- f. Voor zover van toepassing; kopieën van eventuele geleidedocumenten, garantieverklaringen, certificaten e.d. conform afspraken met de opdrachtgever;
- g. De identificatie en codering van de laadcompartimenten (zowel GMP+ als niet-GMP+ laadcompartimenten). Deze lijst moet ook beschikbaar zijn voor derden.

De bevrachter c.q. transporteur moet zelf vast stellen of het noodzakelijk is om andere gegevens ook vast te leggen.

Toelichting

De NAW-gegevens van laad- en losadressen mogen eventueel gecodeerd worden geadministreerd, mits aan de externe toezichthouders elders in de administratie inzicht kan worden gegeven in de achterliggende gegevens van de gebruikte coderingen.

Er is een passende identificatie van laadcompartiment en traceerbaarheid van transportvolgorde van producten in de betreffende laadcompartimenten, via bijvoorbeeld codering van de laadcompartimenten en via rittenstaten, al dan niet in elektronische vorm aanwezig bij het transportmiddel.

5.5 EWS (Early Warning System) en Recall

De bevrachter c.q. transporteur heeft een procedure voor het (vroeg-)tijdig signaleren en behandelen van signalen, die er op duiden dat de veiligheid van een diervoeder niet in overeenstemming zal kunnen zijn met de wettelijke dan wel in de GMP+ FSA module vastgelegde normen, de gebruikelijke handelskwaliteit en die tot schade kunnen leiden voor volgende schakels in de keten. Op grond hiervan worden signalen beoordeeld.

Indien wordt ontdekt dat een diervoeder niet voldoet aan:

- a de wettelijke voorwaarden m.b.t. veiligheid, of
- b de gebruikelijke handelskwaliteit, of
- c de essentiële voorwaarden van de GMP+ FSA module,

dan onverwijld informeren van de opdrachtgever.

Toelichting

Met handelskwaliteit wordt bedoeld dat het product voldoet aan de kwaliteit zoals gebruikelijk is in de handel. Een voorbeeld hiervan is de kleur of de geur van een product.

6 HACCP

De deelnemer moet ervoor zorgen dat er één of meer schriftelijke procedures zijn opgesteld, uitgevoerd en onderhouden op basis van de HACCP-beginselen, ter waarborging van veilig transport van diervoeder.

Het gaat om de volgende HACCP-beginselen:

- a. Voor een gevarenanalyse uit. Dit is inclusief:
  1. Identificatie van eventuele gevaren die van invloed kunnen zijn op veilig transport
  2. Beoordeling van de vraag of deze gevaren een risico vormen voor veilig transport
  3. Definitie van maatregelen ter beheersing van eventuele gevaren.
- b. Stel Critical Control Points vast (CCPs)
- c. Bepaal kritieke limieten voor de CCPs
- d. Realiseer en implementeer een monitoring system voor de CCPs
- e. Definieer correctieve acties
- f. Valideer en verifieer het HACCP-plan
- g. Documenteer en registreer het HACCP-plan

Om deze beginselen met succes toe te kunnen passen, dient de deelnemer eerst te voldoen aan een aantal voorwaarden, waaronder:

- Vorm een HACCP-team
- Beschrijf producten en processen, inclusief de toepassing daarvan
- Stel een basisvoorwaardenprogramma op en implementeer dit (Hoofdstuk 5).

Besmetting van diervoeder met (residu van) voorgaande ladingen is geïdentificeerd als een ernstig risico dat beheerst dient te worden. Dit heeft geleid tot specifieke voorwaarden voor de minimaal verplichte reiniging en desinfectering na het transport van een product of voor het transport van een diervoeder. Deze voorwaarden zijn opgenomen in de International Database Transport for Feed (IDTF). De GMP+-deelnemer dient ten minste te voldoen aan de reinigings- en desinfecteringsmaatregelen uit de IDTF-database. Zie ook Hoofdstuk 7.

Toelichting

Tot 2014 bevatte deze standaard geen algemene voorwaarden voor de toepassing van HACCP-beginselen, maar

- *op basis van de resultaten van een generieke risicobeoordeling van het transportproces, zijn algemene beheersmaatregelen uiteengezet als onderdeel van het basisvoorwaardenprogramma en*
- *zijn specifieke beheersmaatregelen (met name gericht op reiniging voorafgaand aan transport van diervoeder) gedefinieerd. Deze beheersmaatregelen zijn opgenomen in de IDTF-database en de toepassing daarvan is verplicht.*

Naleving van deze voorwaarden werd beschouwd als garantie voor veilig transport.

Echter, vanaf deze versie, zijn de HACCP-voorwaarden waaraan een transportbedrijf moet voldoen, uiteengezet in deze standaarden.

Redenen voor het verplichten van de toepassing van de HACCP-beginselen zijn:

- *In steeds meer landen vereist de diervoederwetgeving dat een ook een bedrijf dat zich bezighoudt met het transport van diervoeder, HACCP-beginselen toepast.*
- *GMP+ partners zijn er in toenemende mate van overtuigd dat het veilig transport van diervoeder niet volledig kan worden gegarandeerd door de toepassing van een aantal voorgedefinieerde reinigingsmaatregelen, gericht op het vermijden van besmetting door voorgaande ladingen. Voor veilig transport zijn er wellicht meer risico's die beoordeling en beheersing vereisen. Deze risico's kunnen per bedrijf verschillen. Het individuele transportbedrijf is primair verantwoordelijk voor het identificeren en beheersen van eventuele risico's, om veilig transport van diervoeder te kunnen garanderen. Toepassing van HACCP is hiervoor een geschikt instrument.*

Daarom is besloten dat vanaf deze versie van de GMP+ B4 standaard algemene HACCP-voorwaarden dienen te worden gespecificeerd. Een deelnemer dient deze voorwaarden toe te passen, en een HACCP-plan op te stellen en te implementeren.

In de EU, is de toepassing van HACCP-beginselen een wettelijke verplichting, ook voor transportbedrijven. Implementatie van een goedgekeurde Guide of Good Practice kan naleving van deze wettelijke verplichting aantonen. Dit is ter beoordeling van de bevoegde autoriteit. Goedkeuring van een bevoegde autoriteit wordt ook als voldoende beschouwd m.b.t. het aantonen van naleving van de GMP+ HACCP-voorwaarden, zoals gespecificeerd in deze standaard, op voorwaarden dat wordt voldaan aan de minimale IDTF-reinigingsvoorwaarden.

Het resultaat van de toepassing van HACCP-beginselen kan worden vastgelegd in een zogeheten HACCP-plan. Een HACCP-plan is een document dat is opgesteld in overeenstemming met de HACCP-beginselen. Dit garandeert dat belangrijke gevaren voor voedsel- en diervoederveiligheid in de sector van de diervoederketen zijn beheerst.

Zie GMP+ D2.1 'Richtlijn HACCP GMP+' op de website van GMP+ International voor een gedetailleerde beschrijving van de toepassing van de HACCP-beginselen.

Zie voor voorbeelden van een transport HACCP-plan GMP+ D2.6 'Ondersteunende documenten voor specifieke GMP+-toepassing'.

Nogmaals, andere handleidingen kunnen richtlijnen bieden voor het opstellen van een HACCP-plan, en dienen dan ook gebruikt te worden, met name wanneer de bevoegde autoriteit dat vereist. Het dient duidelijk te zijn dat de reiniging zoals gedefinieerd in IDTF een basisverplichting is voor naleving van de GMP+-voorwaarden.

7 Beheersing van operationele activiteiten

De bevrachter c.q. transporteur moet borgen dat de bevrachting en het transport van diervoeders in overeenstemming is met de voorwaarden en eisen van de GMP+ FSA module. De bevrachting en het transport van diervoeders moet duidelijk en overzichtelijk worden geadministreerd.

Op de aanwezigheid van voor de gezondheid van mens of dier verboden producten, ongewenste stoffen en andere verontreinigingen moet worden toegezien, en er moeten beheersingsmaatregelen voorhanden zijn om het risico op vermenigving uit voorgaande ladingen zo gering mogelijk te maken.

7.1 Inkoop

De deelnemer moet er voor zorgen dat ingekochte producten en diensten voldoen aan de eisen uit deze standaard. Alle extern ingeschakelde transporteurs dienen GMP+ gecertificeerd te zijn. Vervoerders die het binnenvaartvervoer verzorgen dienen GMP+ B4.3 of gelijkwaardig gecertificeerd te zijn. Zie ook GMP+ BA10 *Minimumvoorwaarden inkoop*.

Als een bevrachter c.q. transporteur voor het transport van verpakte producten een extern transporteur inschakelt, dan hoeft deze externe transporteur niet GMP+ gecertificeerd te zijn.

7.1.1 Inzetten van extern transport

Trekker	Tractionair	Chauffeur	Laadcompartiment
Geen eisen	Gecertificeerd Passende instructie geven	Opleiding volgens GMP+ B4 eisen	Gecertificeerd § 7.1.1. alinea a,b,c
	Niet-gecertificeerd. Alleen voor verzegelde laadcompartiment		Niet-gecertificeerd Vrijgave procedure, zoals aangegeven in <i>Procedures GMP+ International</i> op de website van IDTF.

Ingeval het laadcompartiment wordt betrokken van een GMP+ transport- gecertificeerde onderneming moet de transporteur nagaan:

- dat er geen verboden ladingen in het laadcompartiment zijn vervoerd, bewezen door middel van een schriftelijke verklaring;
- dat de registraties van minimaal drie voorgaande ladingen van het laadcompartiment (voorzien van dagtekening en handtekening van de verhuurder/verkoopster), de bijbehorende reinigings- en desinfectiehandelingen en het resultaat van de visuele inspectie;

Indien alle laadcompartimenten dezelfde voorgaande lading hebben kan met één registratie volstaan worden.

- c. dat het laadcompartiment is opgenomen in het administratieve overzicht met GMP+ transporteenheden van het GMP+ B4 *Transport* van de verhuurder / verkoper.

Op basis van deze gegevens moet worden nagegaan of het laadcompartiment geschikt is of welke actie moet worden ondernomen om het laadcompartiment geschikt te maken.

Als externe trekkers en/of laadcompartimenten worden ingezet dan moeten deze worden geregistreerd in het kwaliteitssysteem.

7.2 Bevrachting/planning

7.2.1 Aanvaarden van een opdracht

De bevrachter c.q. transporteur heeft minimaal een gedocumenteerde procedure voor het aannemen van een opdracht voor het transport van diervoeders

De bevrachter c.q. transporteur dient voorafgaand aan de aanvaarding van een transportopdracht te bepalen:

- a. goederenomschrijving (aard en soort) en bij voorkeur IDTF nummer van het product;
- b. het reinigingsregime volgens de IDTF.

Als uitzondering op de bovenstaande voorwaarden, in het geval van transport over zee mag de bevrachter criteria opstellen met betrekking tot de vorige ladingen op basis van risicobeoordelingen. De voorgaande ladingen en de gebruikte reinigingsmethodes moeten worden beoordeeld met betrekking tot diervoederveiligheid in verband met het uitvoeren van het diervoedertransport.

De deelnemer die diensten levert (fysiek transport en bevrachting), geborgd onder z'n GMP+ feed safety management system, moet de status van de geleverde diensten schriftelijk mededelen aan de klant. Zie GMP+ BA6 *Minimumvoorwaarden Etiketteren en Afleveren* voor aanvullende voorwaarden met betrekking tot de levering van diensten.

Toelichting

Bevrachting speelt een essentiële rol in de informatie-uitwisseling tussen de opdrachtgever (producent / handelaar) en de schipper. Om deze reden moet de positieve declaratie van de schipper onderdeel zijn van de bevrachtingsovereenkomst, die per reis door de schipper, het bevrachtingsbedrijf en de opdrachtgever ondertekend wordt.

7.2.2 Bevrachtingsregistratie

De bevrachter / transporteur legt de bevrachting van het laadcompartiment op een zodanige manier vast, dat de bevrachtingsregistratie alle informatie bevat die relevant is voor het garanderen van de voedselveiligheid.

Een bevrachtingsregistratie dient minimaal de volgende elementen te bevatten, die door de transporteur onderschreven moeten worden bij het aangaan van het transport:

- a. Naam en aard laadcompartiment, nummer(s);
- b. Aard en aantal (laad-)compartimenten bestemd voor de te vervoeren lading;
- c. Goederenomschrijving(en) (aard, soort) en bij voorkeur het IDTF nummer van de goederen;
- d. Hoeveelhe(i)d(en);
- e. Laadcompartimenten zuiverheidsclausule: de transporteur levert schone, lege, droge en reukloze (zie toelichting) laadcompartimenten aan, die in alle opzichten geschikt zijn voor belading met en het vervoer van de partij;
- f. Aard / benaming van minimaal de laatste drie voorgaande ladingen, van de betreffende laadcompartiment, evenals de omschrijving van de laatste drie reinigingsactiviteiten uitgevoerd op het laadcompartiment. In het geval van transport via het spoor, hoeven alleen de vorige lading en de vorige reinigingsoperatie te worden vastgelegd.
- g. In geval van deelladingen in een laadruimte dient de transporteur aan de bevrachter aan te geven, wanneer de laadruimte een niet GMP+-gecertificeerde bijlading in een ander laadcompartiment heeft. De bevrachter dient dit te melden aan de opdrachtgever.

Voor transport door middel van kustvaart-, binnenvaart-, zee- en treintransport moeten onderstaande punten worden meegenomen.

Laad Compartimenten Inspectie

- a. Aangeven door wie de LCI wordt uitgevoerd (indien bekend).
- b. Locatie van de LCI (niet noodzakelijk de laadplaats);

Toelichting:

Onder e: Van plantaardige vloeibare oliën kan een geur in de ladingstank achterblijven. Het is aan de controleur (over het algemeen een vertegenwoordiger van de klant) om te beoordelen of de geur wel of geen onzuiverheid is. Geur is een indicatie van achtergebleven product door onvoldoende reiniging.

Onder f: Zodra de gegevens beschikbaar zijn moeten deze worden doorgegeven aan de bevrachter c.q. transporteur.

7.2.3 Verstrekken opdracht tot LCI (kustvaart-, binnenvaart-, zee- en treintransport)

De opdrachtgever van de LCI dient de Controle Organisatie (CO) of een ladingsinspecteur voor de uitvoering van een LCI op een juiste en heldere wijze de benodigde informatie te verstrekken. De verstrekte informatie dient zodanig omschreven te zijn, dat de CO of de ladingsinspecteur in staat gesteld wordt de LCI correct uit te voeren en op de juiste wijze de bevindingen van de LCI aan zijn opdrachtgever te rapporteren.

De opdrachtgever die zelf handelt als bevrachtende partij moet de LCI toevertrouwen aan een externe CO. De bevrachtende partij kan geen LCI uitvoeren.

Voor railtransport geldt dat er alleen gebruik mag worden gemaakt van “agri-only” laadruimten.

Als er geen ‘agri-only’ laadruimten beschikbaar zijn, dan dient de procedure voor vrijgave, zoals gespecificeerd in het gedeelte Procedures GMP+ International, gepubliceerd op de IDTF-website, te worden toegepast om toelating van de laadruimten te verkrijgen.

Onderstaand is voor de opdrachtgever, die de opdracht geeft tot het uitvoeren van een LCI.

Een LCI opdracht dient minimaal de volgende elementen te bevatten, die bij aanvaarding van de opdracht door de ladingsinspecteur bevestigd moeten worden:

- a. Locatie van de LCI;
- b. Vermelding dat de opdracht een LCI betreft in het kader van de GMP+ FSA module;
- c. Goederenomschrijving(en) en hoeveelhe(i)d(en);
- d. Aard/naam/nummer(s) van het (de) laadcompartiment(en), eventuele toevoegingen: eigenaar;
- e. Type transport: “agri-only” of algemeen;
- f. Aantal, nummer, aanduiding van (het) de laadcompartimenten voorzien voor de partij;
- g. Indien van toepassing aanwijzingen ten aanzien van:
  1. deellading / deelstuwage
  2. samen lading / gescheiden stuwage
- h. Minimaal de laatste drie voorgaande ladingen en de daarbij uitgevoerde reinigingen (bij transport via het spoor, binnenvaart/kustvaart geldt de laatste voorgaande lading met uitgevoerde reiniging);

Rapportage van de bevindingen van de LCI (zie annex A en paragraaf 7.2.5 LCI rapportage) dient direct na voltooiing aan de opdrachtgever kenbaar gemaakt te worden met een kopie aan de eigenaar van het laadcompartiment.

Daarnaast dient een LCI opdracht de standaardinformatie te bevatten, die een ladingsinspecteur in staat stelt de opdracht uit te voeren:

- a. Voorziene datum;
- b. Laadplaats;
- c. Contactgegevens laadplaats;
- d. De opdrachtgever;
- e. De eigenaar van de laadcompartimenten;
- f. De bestemming van de partij.

Een LCI opdracht mag onderdeel zijn van een totaal opdrachtenpakket, maar dient wel als zodanig vermeld te worden, eventueel met bijkomende informatie aangaande de partij en specifieke informatie aangaande de laadcompartiment.

7.2.4 Uitvoering van LCI (kustvaart-, binnenvaart-, zee- en treintransport)

De opdrachtgever van de LCI zorgt ervoor dat de LCI door de CO of de eigen ladingsinspecteur wordt uitgevoerd conform onderstaande eisen.

De opdrachtgever van de LCI dient vast te leggen op welke wijze de LCI moet worden uitgevoerd. Dit moet kenbaar worden gemaakt aan de CO of de ladingsinspecteur.

De uitvoering van de LCI dient minimaal aan de volgende criteria te voldoen:

- a. Visuele beoordeling van laadcompartimenten op geschiktheid voor de opslag of het vervoer van de te beladen goederen;
- b. De geschiktheid dient o.m. getoetst te worden op de volgende punten:
  1. schoon, ledig, droog, reukloos (zie toelichting onder paragraaf 7.2.2);
  2. afwezigheid van mogelijk voor de te beladen goederen onvriendelijke elementen, zoals resten van voorgaande ladingen en/of reinigingen;
  3. de afwezigheid van insecten en ongedierte (dood of levend);
  4. sluitbaar en in goede staat. Er dient visueel getoetst te worden of het transportmiddel de te vervoeren goederen beschermt tegen invloeden van andere te vervoeren goederen en invloeden van buitenaf. Hiermee wordt een visuele beoordeling van de situatie bedoeld.
- c. Hoe te handelen bij vaststelling van afwijkingen (non-conformiteiten);
- d. Vastlegging bevindingen;
- e. Rapportage naar opdrachtgever.

7.2.5 LCI rapportage (kustvaart-, binnenvaart-, zee- en treintransport)

De opdrachtgever voor de LCI legt met zijn CO of ladingsinspecteur vast dat deze de bevindingen van de LCI schriftelijk rapporteert.

Het rapport van de LCI dient eenduidig te zijn en die informatie te bevatten, die relevant is voor de aanvaarding van het laadcompartiment.

In annex A is een voorbeeld van een LCI rapportage. Een LCI rapportage dient minimaal de daarin genoemde informatie te bevatten.

Indien er sprake is van een deelpartij, een LCI in een 2de of volgende laadplaats en de partij wordt bijgeladen in een reeds gedeeltelijk beladen laadcompartiment dient dit als zodanig te worden gerapporteerd.

Ook moet een bevestiging gegeven worden van de visueel vastgestelde conditie van de zich reeds in de laadcompartiment bevindende lading en de voorziene wijze van stuwage en/of separatie van de partij, waarover gerapporteerd wordt.

De opdrachten tot LCI en de ontvangen LCI rapporten dienen in de administratie van de opdrachtgever bewaard te worden gedurende minimaal drie jaar.

Toelichting:

In het kader van gemaakte afspraken tussen opdrachtgever en CO kunnen de bevindingen van de LCI onderdeel zijn van een algemene rapportage ten aanzien van totale bewaking van de goederenstroom. De bevrachtingsovereenkomsten, als die opgesteld zijn, blijven uitsluitend in het beheer en de administratie van de bevrachtende partij.

Tijdens de uitvoering van de LCI wordt op verschillende tijdstippen informatie uitgewisseld, met name ten aanzien van de actuele stand van zaken, eventuele geconstateerde non-conformiteit, de genomen maatregelen en de betreffende bevindingen. Deze informatie is geen onderdeel van het bedoelde rapport, maar behoort tot de dossieropbouw van de ladingsinspecteur.

7.3 Transport

Voor het transport voor binnen- en kustvaart wordt verwezen naar GMP+ B4.3 *Binnenvaart*. GMP+ B4.3 *Binnenvaart* bevat eisen en voorwaarden voor de borging van de veiligheid van het diervoeder- en levensmiddelentransport via binnenvaart en kustvaart.

7.3.1 Transport

Het transport van diervoeders dient plaats te vinden in een schoon laadcompartiment.

Diervoeders mogen (bij gecombineerd vervoer) niet (on)bedoeld met elkaar vermengd raken. Dit geldt voor het transport van twee verschillende gecertificeerde diervoeders of van een combinatie diervoeder met niet-GMP+ diervoeder. Bij vermenging moet een passende maatregel worden genomen.

De transporteur draagt er zorg voor dat door middel van een risicoanalyse wordt nagegaan of de laadcompartimenten moeten worden afgedekt. Risico's voor een niet afgedekte lading kunnen zijn: inregenen, besmetting met uitwerpselen van vogels, of andere vormen van besmetting van de laadcompartiment, ook als de laadcompartiment leeg is.

Indien afdekking van laadruimtes niet mogelijk is, dient de laadruimte voorafgaand aan belading te worden schoongespoten en/of indien nodig te worden droog getrokken. Te gebruiken afdekzeilen voor laadcompartimenten dienen voor bulkbelading schoon en voor belading met droge diervoeders bovendien ook droog zijn.

7.3.2 Schoonmaken

Voorafgaand aan diervoeder transport dient het laadcompartiment, indien nodig, minimaal te worden gereinigd volgens de in gedeelte *Procedures GMP+ International* zoals gepubliceerd op de website van IDTF, vastgestelde en voorgeschreven reinigingsregimes, te worden gereinigd en gedesinfecteerd (indien nodig).

De transporteur stelt een reinigingsprogramma op, dat aantoonbaar voldoet aan de wettelijke eisen en de aanvullende voorwaarden voor reiniging (en desinfectie) van transportmiddelen, zoals vastgelegd in de International Database Transport for Feed.

In het reinigingsprogramma zijn minimaal opgenomen:

- a. De verantwoordelijkheden m.b.t. de reiniging;
- b. De reinigingsmethoden;
- c. De reinigings- en desinfectiemiddelen (wettelijk toegestaan voor toepassing in de voedingsmiddelenindustrie, mogen worden toegepast);
- d. De frequentie van de reiniging;
- e. De toepassing van de verschillende reinigings- en desinfectieregimes (IDTF database) afhankelijk van de voorgaande lading.
- f. Het moment van de reiniging
- g. Reinigings- en ontsmettingsmiddelen. Deze dienen geschikt te zijn voor het doel waarvoor zij gebruikt worden. Tevens dienen zij geen risico te vormen voor veiligheid van de diervoeders die met de transportmiddelen worden vervoerd. De residuen van reinigings- en desinfectiemiddelen moeten zo klein mogelijk worden gehouden.

Het is van belang dat het water waarmee de laadcompartimenten worden gereinigd van goede kwaliteit is. Bij gebruik van bronwater, hemelwater en/of openwater moet een risicoanalyse worden uitgevoerd van het gebruikte reinigingswater. Het water moet van zodanige kwaliteit zijn dat het water geen contaminatie kan veroorzaken op het te vervoeren diervoeder (zoals bijvoorbeeld anticorrosie middelen)

Elk reinigingsprogramma, moet op effectiviteit worden gecontroleerd (gevalideerd). Daarna kan dit reinigingsprogramma voor ieder gelijk geconstrueerd laadruimtecompartiment als officiële reinigingsmethode worden gehanteerd.

Bij gebruik van Agri-only (railtransport) laadcompartimenten moet het laadcompartiment na het lossen bezemschoon zijn. Het laadcompartiment dient niet per definitie na ieder transport te worden gereinigd. De verantwoordelijke/beheerder/ eigenaar van het laadcompartiment moet een op risico gebaseerd reinigingschema maken.

Hierin moet minimaal worden opgenomen:

- a. De verantwoordelijkheden m.b.t. de reiniging;
- b. De reinigingsmethoden;
- c. De frequentie en tijdstippen van de reiniging;
- d. Reinigings- en desinfectiemiddelen. Deze dienen geschikt te zijn voor het doel waarvoor zij gebruikt worden. Tevens dienen zij geen risico te vormen voor veiligheid van de diervoeders die met de laadcompartimenten worden vervoerd.

Toelichting:

Een goede waarborg voor de kwaliteit van het water gebruikt voor de reiniging kan een (bron)wateronderzoek zijn. De transporteur kan zelf (bron)wateronderzoek (laten) uitvoeren of analyse-uitslagen vragen van zijn waterleverancier

7.3.2.1 *Controle op effectiviteit reinigings- en desinfectieregimes*

De transporteur dient middels controles de effectiviteit van de gehanteerde reinigings- en desinfectiemethoden te beoordelen. De transporteur stelt hiertoe een controleprogramma vast met daarin opgenomen de minimale frequentie van uitvoering van deze controles.

7.3.3 Registratie

Er vindt registratie plaats van de transporten, van reiniging tussen opeenvolgende transporten, en van inspecties. De transporteur is verantwoordelijk voor de registratie van de transporten.

- a. Ladingen met bij voorkeur IDTF nummer dienen bij bulktransport door de transportonderneming per laadcompartiment te worden geregistreerd in een rittenstaat (inclusief de laatste drie voorgaande reinigingen), al dan niet in elektronische vorm. De rittenstaat moet wel op het laadcompartiment aanwezig zijn of onmiddellijk beschikbaar of opvraagbaar te zijn.
De registratie van de drie voorgaande ladingen (inclusief reinigingen) van de laadcompartiment (voorzien van dagtekening en handtekening van de transporteur) dienen voor controle beschikbaar te zijn (in het geval van railtransport is de voorgaande lading met de reinigingshandeling van toepassing).
- b. De wettelijke registraties, waar onder de vrachtbrief, dienen beschikbaar te zijn.
- c. Het reinigingsregime dient door de transportonderneming per laadcompartiment te worden aangetekend en geparafeerd in de rittenstaat, al dan niet in elektronische vorm. Het resultaat van het reinigingsregime dient visueel te worden beoordeeld en bij de voorafgaande ladingen in de rittenstaten te worden geregistreerd.
- d. De voorgeschreven inspecties en controles, als ook eventuele andere inspecties en controles, worden eveneens geregistreerd.

De transporteur moet kunnen aantonen dat in het verleden in een laadcompartiment geen 'verboden ladingen' zijn getransporteerd, mits er na dit transport de release procedure, zoals aangegeven in het gedeelte Procedures GMP+ International zoals gepubliceerd op de website van IDTF, op de juiste manier is toegepast.

Toelichting

Een transportonderneming kan ook de transporteur zelf zijn.

Voor Agri-only laadcompartimenten geldt dat de registratie in het kader van de risicoanalyse moet worden bijgehouden.

8 Verificatie en verbetering

8.1 Klachten

De bevrachter c.q. transporteur moet zijn procedure voor het omgaan met klachten documenteren. Deze procedure moet in elk geval de registratie van de relevante aspecten van de klacht beschrijven en de maatregelen die in het kader van de klacht genomen zijn.

Een procedure voor het registreren en verwerken van klachten moet minimaal bestaan uit:

- a. Het registreren van klachten;
- b. Het onderzoeken van de bronnen van de klachten;
- c. Registratie van de maatregelen die als gevolg van de klacht genomen zijn;
- d. Registratie van communicatie met de betreffende opdrachtgevers en andere externe partijen.

Toelichting:

De klachtenprocedure mag ook een beschrijving van de te nemen stappen zijn.

8.2 Interne audit

De bevrachter c.q. transporteur moet een procedure hebben voor een interne audit.

De procedure houdt in dat de bevrachter c.q. transporteur een programma van geplande audits uit moet voeren om te controleren of de interne systemen naar behoren functioneren en of dit ook effectief is. Bij deze interne audits moet in elk geval het volgende doorgelicht worden:

- a. Naleving van de eisen en voorwaarden van deze standaard;
- b. Naleving van de procedures van de bevrachter c.q. transporteur;
- c. Naleving van de voorwaarden en vereisten van de bevrachter c.q. transporteur HACCP plan;
- d. Naleving van de wettelijke bepalingen met betrekking tot de veiligheid en kwaliteit van diervoeders;
- e. Voldoen aan de gespecificeerde klanteisen.

Het programma van interne audits dient om te borgen dat alle relevante activiteiten ten minste eenmaal per jaar (= elke 12 maanden) aan een audit onderworpen worden.

Alle personeelsleden die de interne audit uitvoeren, moeten hiertoe bekwaam zijn door opleiding of training (intern of extern), of ervaring.

De resultaten van de interne audit moeten formeel gerapporteerd worden aan personen met verantwoordelijkheid voor het gebied dat onder de audit valt. Daarbij moeten alle aspecten gedocumenteerd worden waar de bedrijfsvoering of werkzaamheden niet in overeenstemming zijn met de operationele voorwaarden. Dergelijke afwijkingen moeten worden gecorrigeerd. De auditrapporten moet afgetekend worden door een hiertoe bevoegde persoon als de afwijkingen zijn opgelost.

Toelichting

Bij een interne audit kan gebruik worden gemaakt van de checklijsten zoals gepubliceerd op de website van GMP+ International (www.gmpplus.org)

Hier moet wel onderscheid worden gemaakt in de activiteit / scope welke het bedrijf hanteert.

8.3 Beoordeling van het managementsysteem en verbeteringen

De bevrachter c.q. transporteur moet ten minste eenmaal per jaar geschikte data vaststellen, verzamelen en analyseren om

- a. aan te tonen dat het feed safety management system geschikt en effectief is; en
- b. te beoordelen of doorlopende verbetering in de effectiviteit van het feed safety management system mogelijk is.

Hiertoe moet een procedure worden opgesteld.

Verificatie van (elementen van) het HACCP plan maakt onderdeel uit van deze beoordeling.

Het resultaat van de analyse vormt mede de input voor de directiebeoordeling (zie paragraaf 4.1)

De input voor een dergelijke beoordeling omvat in elk geval:

- a. Beoordeling van het basisvoorwaardenprogramma;
- b. Beoordeling van analyseresultaten (van het reinigen en desinfecteren);
- c. Verificatie van de gevarenanalyse (i.v.t.)
- d. Beoordeling van het kennisniveau van personeel;
- e. De resultaten van de leveranciersbeoordeling (denk hierbij aan de leverancier van de schoonmaakmiddelen enz.);
- f. Analyses van klachten (van klanten);
- g. Beoordeling van de implementatie van wet- en regelgeving;
- h. De resultaten van de externe/interne audits;
- i. Veranderingen die een invloed hebben op het feed safety management system.

De beoordeling bevat in elk geval informatie over:

- a. In hoeverre het feed safety management system kan worden aangepast;
- b. De mogelijkheden voor en kansen op verbetering van het feed safety management system.

Annex A: Voorbeeld van een GMP+ LCI-rapportage

GMP+ LCI-rapportage

NBR / REFERENCE: Nr. Nr / Referentie : No / Référence :			
INSTRUCTING PARTY: Opdrachtgever : Donneur d' ordre :			
NAME BARGE / TELEF. : Naam schip / telef. Bateau / tél.			
PLACE OF INSPECTION : Plaats van inspectie : Lieu de l' inspection :		DESTINATION : Bestemming : Destination :	
INTENDED TO LOAD KG : Te laden gewicht : Poids à charger : PROD- UCT :		Product : Produit :	
TEMPERATUUR (indien van toepassing) :			

DATE OF INSPECTION : Datum inspectie : Date d' inspection :	STARTED : Begin : Début :	COMPLETED : Einde : Fin :
---	---------------------------------	------------------------------

		GMP-ALLOWED GMP-toegelaten GMP-admis	
PREVIOUS CARGOES Vorige ladingen : Chargements precedents* :	LAST / Laatste / Dernier	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	2ND / 2de / 2ème	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	3RD / 3e / 3ème	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
CLEANING : Reiniging : Nettoyage :	DRY / droog / sec	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	WITH WATER / met water / à l' eau	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	WATER + DETERGENT / water + detergent / eau + détergent	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	WATER + DETERGENT + DESINFECTION water + detergent + desinfectie / eau + détergent + désinfection	YES Ja / Oui	NO Nee/Non

		GMP-ALLOWED GMP-toegelaten GMP-admis	
RESULTS : Bevindingen / Résultats :	EMPTY / Leeg / Vide	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	CLEAN / Zuiver / Propre	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	DRY / Droog / Sec	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	FREE FROM ODEUR / Geurloos / Sans odeur	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	FREE FROM INSECTS / Vrij van ongedierte / Exempt de vermine	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	FREE FROM REMNANTS OF PREVIOUS CAR- GOES / Vrij van vorige ladingresten / Sans restes de chargements antérieurs	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
	VISUAL : TOTALLY INTACT AND FULLY CLOSING Visueel heel en sluitbaar / Compartiments en bon état visuel et pourvus de fermetures adéquates	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
SOORT VERWARMING (tankschepen): stoom / warmwater / thermische olie			
FINAL RESULT : Resultaat / Résultat :	ACCEPTED FOR LOADING Goedgekeurd om te laden / Accepté à charger	YES Ja / Oui	NO Nee/Non
REMARKS / Opmerkin- gen / Remarques			
SURVEYOR'S NAME : De controleur / Le con- troleur :		THE CAPTAIN **: De kapitein : Le capitaine	

* met vermelding van agri-only.

**Door middel van z'n handtekening bevestigt de kapitein de geldigheid van de voorgaande ladingen zoals aangegeven in het LCI-rapport.

GMP+ International

Braillelaan 9

2289 CL Rijswijk

The Netherlands

t. +31 (0)70 – 307 41 20 (Office)

+31 (0)70 – 307 41 44 (Help Desk)

e. info@gmpplus.org

Disclaimer:

Deze publicatie is vastgesteld om belangstellenden te informeren over GMP+ normen. De publicatie wordt regelmatig geactualiseerd. GMP+ International B.V. is niet aansprakelijk voor eventuele onvolkomenheden in deze publicatie.

© GMP+ International B.V.

Alle rechten voorbehouden. De informatie uit deze publicatie mag worden geraadpleegd op het scherm, gedownload en geprint, mits dit gebeurt voor eigen, niet-commercieel gebruik. Voor ieder ander gewenst gebruik dient vooraf schriftelijke toestemming van GMP+ International B.V. te worden verkregen.